

Lausunto valtiovarainministeriön ICT-varautumisen ohjeeseen

Ohje ja sen liitteet ovat yleisesti ottaen hyvin valmisteltuja ja kirjoitettuja. Puutteina voidaan pitää seuraavia seikkoja:

Ohje on niin yleisellä tasolla, että siitä on vaikea vetää johtopäätöksiä substanssiviraston toimintaan ja sen varautumisen suunnitteluun tai määrittelyyn. Ohjeessa (luku 4) myös käsitellään päällekkäisesti samoja asioita kuin liitteen 1 vaatimuskorteissa. Ohjeen luku 4 on näin ollen turha.

Substanssivirastoissa ICT-varautuminen on osa yleistä viraston valmiussuunnittelua, joissa sen ohjauksen organisointi, tiedotus ja raportointi toteutetaan valmiuslain ja pelastuslain mukaan.

Substanssivirastoissa varautumisen asiat ovat yleensä hyvin konkreettisia ja selkeitä seikkoja. Ohjeessa ja sen liitteenä olevissa korteissa ei ole päästy sellaiseen konkreettisuuden tasoon, jota perusvirasto pystyisi hyödyntämään hoitaessaan ja käsitellessään varautumiseensa liittyviä asioita.

Substanssivirastoissa varautumissuunnittelu johtuen virastojen lainsäädännöllisistä velvoitteista voi perustua seuraavankaltaiseen suunnitelmien kokonaisuuteen:

Varautumissuunnitelma

Liite1 Viraston varautumisen organisaatio (valmiusryhmä ja valmiussuunnitelma)

Liite 2 Viraston yhteistyötahot

Liite 3 Viraston riskienhallinta

Liite 4 Viraston pelastussuunnitelma

Liite 5 Viraston toipumissuunnitelma

Liite 6 Viraston ICT- varautumisen yhteenveto

Liite 6.1 Viraston ICT- varautumisen raportti

Liite 6.2 Viraston ICT- varautumisen kehitystyöt

Liite 6.3 Viraston tietojärjestelmien kriittisyydet

Liite 6.4 Viraston häiriöhallinnan malli

Ohje voisi tukea paljon enemmän tällaista suunnittelun mallia ja sen toteuttamista.

Monella hallinnonalalla ict-varautumisen tehtävät jakautuvat substanssivirastojen ja hallinnonalan ict-palvelukeskuksen kesken, jossa työnjaossa substanssivirastojen ict-varautuminen tarkoittaa lähinnä tarpeiden määrittelyä kuten tietojen kriittisyyden määrittelyä viraston oman toiminnan suhteen ja suhteessa kansalaisille, toisille viranomaisille ja muille sidosryhmille kohdistettuun viraston omaan palvelutuotantoon. Ohjeessa ei ole mainittu tai ohjeistettu työnjakoa valtion ICT-palveluita toimittavien ja substanssitoimintaa hoitavien virastojen kesken.

Ohjeesta ei selviä mitkä vaatimukset ovat valmiuslain, mitkä pelastuslain mukaisia. Ohjeen pohjana olevat, yleisesti käytetyt EFQM ja CAF eivät ole sellaisia normeja joita riippumaton tuomioistuinlaitos noudattaisi. Tämän vuoksi on tärkeää perustella toimenpiteet ja vaatimukset olemassa olevalla lainsäädännöllä, sillä viranomaisen toiminnan tulisi perustua lakiin. Lisäksi ohjeessa tulisi huomioida tapahtumassa olevat lainsäädännön muutokset ja näistä seikoista johtuvat muutokset virastojen tehtäviin.

Valtion virastoista noin puolet toimii oikeushallinnossa. Nykyisessä muodossaan lausunnolla oleva ohje ja sen liite 1 ovat hankalasti käytettävissä meidän virastoissa.

Tilannetta parantaisi, jos

- ohjeessa ehdotetut toimenpiteet perustellaan lainsäädännön ja sen muutosten pohjalta
- huomioidaan työnjako substanssivirastojen ja palvelukeskusten , palvelutuotannon välillä
- huomioidaan varautumissuunnittelun ja toimenpiteiden usein varsin konkreettinen luonne virastoissa
- arvioitaisiin ja kuvattaisiin varautumisen tasojen käyttöönoton kustannusvaikutukset.

Ohjeen yhteyteen tulisi lisäksi liittää virastoille soveltuva työkalu, jolla he itsenäisesti voisivat analysoida ja määritellä oman varautumistarpeensa.

Tietohallintojohtaja

Max Hamberg

Erityisasiantuntija

Timo Erjansola